

САДРЖАЈ

УВОД.....	1
I ТЕОРИЈСКИ ДЕО.....	2
1. БЕЗБЕДОНОСНЕ СЛУЖБЕ.....	2
1.1 Разлози настанка безбедоносних служби.....	2
1.2 Критеријуми за поделу безбедоносних служби.....	2
2. ВРСТЕ БЕЗБЕДОНОСНИХ СЛУЖБИ.....	3
2.1 Обавештајна служба.....	3
2.1.1 Обавештајне службе према карактеру циљева.....	3
2.1.2 Обавештајне службе према карактеру истраживања.....	4
2.1.3 Обавештајне службе према положају у обавештајно-безбедоносном систему.....	5
2.2 Контраобавештајне службе.....	6
2.2.1 Врсте контраобавештајних служби.....	6
3. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ БЕЗБЕДОНОСНО ОБАВЕШТАЈНИХ СЛУЖБИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.....	7
3.1 Обавештајно безбедоносне установе у средњовековној Србији.....	7
3.2 Обавештајно безбедоносне службе од првог српског устанка до 1914. године.....	8
3.3 Обавештајно безбедоносни систем у периоду од 1918. до 1941. године..	10
3.4 Обавештајно безбедоносни систем у периоду од 1941. до 1945. године..	12
3.5 Обавештајно безбедоносни систем у периоду од 1945. до 1966. године..	13
3.5.1 Управа државне безбедности (УДБ).....	13
3.5.2 Служба безбедности (ЈНА).....	13
3.5.3 Оружане формације безбедности.....	14
3.6 Обавештајно безбедоносни систем у периоду од 1966. до 1992. године..	14
3.7 Обавештајно безбедоносни систем у периоду од 1992. до 2003. године..	15
3.8 Обавештајно безбедоносни систем у периоду од 2003. до 2006. године..	16
3.9 Обавештајно безбедоносни систем у оквиру модерне јавне управе.....	17
4. СЛУЖБЕ БЕЗБЕДНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	19
4.1 Организација и делокруг рада безбедоносних служби Републике Србије.....	19
4.1.1 Безбедоносно-информативна агенција (БИА).....	20
4.1.2 Војнобезбедоносна агенција (ВБА).....	25

4.1.3 Војнообавештајна агенција (ВОА).....	29
4.2 Правни оквир у домаћем законодавству.....	34
4.3 Функције служби безбедности у Републици Србији.....	35
4.4 Положај служби безбедности у организацији државне управе у Србији.	38
II ЕМПИРИЈСКИ ДЕО.....	43
5. ЗНАЧАЈ ОБАВЕШТАЈНИХ И БЕЗБЕДОНОСНИХ СЛУЖБИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, И ПОРЕЂЕЊЕ СА ДРУГИМ ЗЕМЉАМА.....	43
5.1 Безбедоносно обавештајни систем у Црној Гори.....	44
5.2 Безбедоносно обавештајни систем у Хрватској.....	45
5.3 Безбедоносно обавештајни систем Албаније.....	46
5.4 Безбедоносно обавештајни систем Босне и Херцеговине.....	46
5.5 Безбедоносно обавештајни систем Македоније.....	47
ЗАКЉУЧАК.....	47
ЛИТЕРАТУРА.....	49

УВОД

У данашње време не постоји држава која има само једну обавештајну институцију која би се бавила питањима обавештајног рада, већ се ради о обавештајно безбедносним системима, са више специјализованих организација које обављају одређене обавештајне делатности.

Основни проблем је у чињеници да израз „обавештајна служба“ није једини, којим се означавају специјализоване организације у овој области људске делатности. Употребљавају се и изрази као што су: контраобавештајна служба, служба безбедности и тајна служба, а да се при том, односе на истоветне организације, како по њиховој структури, тако и по циљевима, или методама деловања.

Контраобавештајне службе своје основне задатке реализују применом обавештајних метода, односно откривају противничку обавештајну активност, а службе безбедности такође врше обавештајне продоре према носиоцима анти-уставне делатности. По неким ауторима се под тим изразом подразумевају само специјализоване обавештајне организације у оквиру државног апарата, док по другима тим изразом треба обухватити све носиоце савремених обавештајних активности, научне и привредне институције, дипломатска представништва, мас-медије, јер је неспорна и значајна таква њихова улога у међународним односима неоптерећеним ратовима, и сукобима различитих облика.

Службе безбедности или обавештајне службе, представљају специјализовану релативно самосталну државну институцију овлашћену да законским, јавним али и тајним начинима и средствима, прикупља обавештајне податке и информације о другим државама или њеним институцијама, као и о могућим противницима. Оне својом активношћу, самостално или у сарадњи са другим државним органима, спроводе део државних и политичких циљева земље везаних за безбедност.

Досадашње реформисање јавне управе и обавештајно-безбедносног сектора, као њеног дела у Републици Србији, представља крупан искорак у правцу модерног устројства јавне управе и служби безбедности, али и демократизације друштва у целини. Међутим, веома је значајно да, успостављени систем међусобне контроле и одговорности служби безбедности и јавне управе, треба стално унапређивати и учинити га функционалним и стабилним, а за то је потребна снажна правна држава са свим законским механизмима и оквирима у тој области, затим непоколебљивост и одлучност власти да истраје на реформском путу ради опште користи, као и развијена друштвена свест у том смислу.

Основни циљ овог рада јесте детаљније сагледавање врста, карактеристика и начина рада обавештајних и безбедоносних служби у Републици Србији, као и њиховог значаја за нашу земљу. Рад је заснован на анализи како домаће, тако и стране стручне литературе, као и савремених извора.